

حضور سبز انتظار؛ بازار تبریز، تجلی عشق و امید در میلاد قائم آل محمد

تبریز امروز در میلاد قائم آل محمد (عج)، غرق در عطر گل و نوای انتظار است، بازار تاریخی شهر، با حضور پرشور عاشقان امام زمان، به صحنه‌ای باشکوه از تجلی و امید تبدیل شد.

تبریز امروز در میلاد قائم آل محمد (عج)، غرق در عطر گل و نوای انتظار است، بازار تاریخی شهر، با حضور پرشور عاشقان امام زمان، به صحنه‌ای باشکوه از تجلی و امید تبدیل شد.

خبرگزاری مهر، گروه استان‌ها- آذربایجان شرقی؛ صبح پانزدهم بهمن، تبریز حال و هوایی متفاوت دارد. در آستانه‌ی میلاد حضرت ولی عصر(عج)، بازار تاریخی شهر چنان جان گرفته که تپش ایمان در هر راسته و دالانش شنیده می‌شود. ساعت ده صبح است، و مقابل مسجد آیت الله خسروشاهی، جمعیت آرام آرام فشرده تر می‌شود؛ از پیر و جوان تا زن و مرد، از کاسب تا رهگذر، آمده‌اند برای جشن انتظار. شهر چراغانی است، اما روشنایی دل‌ها، پرنورتر از هر ریشه‌ای چشم را خیره می‌کند.

در میان ازدحام، صدای مولودی خوانی حلقه‌های کوچک مردمی را به هم نزدیک تر کرده است. گل‌های رز و نرگس میان جمعیت ردوبدل می‌شود؛ نماد پاکی و ظهور. هیئات و دسته‌جات مذهبی شهر، با هماهنگی خاص، در صف‌های منظم ایستاده‌اند. امروز خبری از دسته‌های چوبی نیست؛ شاخه‌های گل، جایگزین شده‌اند چراکه روز جشن است، صدای کف زدن‌ها، صلوات‌ها و تبسم‌ها، در هم می‌آمیزند و فضایی روحانی و صمیمی پدید آورده‌اند.

حرکت آیین از مقابل مسجد آغاز می‌شود. دسته‌جات با نظم خاصی وارد راسته اصلی بازار می‌شوند. سقف بلند آجری و دیوارهای کهن بازار، بازتاب صدای شادی و سرود است. هر قدم، همراه با شعرهایی در ستایش عدالت و ظهور، و هر پیچ بازار، تصویری از عشق و ایمان مردم. مغازه‌دارها کنار مسیر ایستاده‌اند و با لیخنه، شیرینی و شکلات نذر مردم می‌دهند؛ جوانان همراه مولودی خوان‌ها شده‌اند، و کودکان با شاخه‌های گل، بین جمعیت می‌چرخند.

حرکت دسته‌ها از حجره‌های مسگران تا پارچه‌فروش‌ها و فرش‌فروشان ادامه دارد. مغازه‌داران با آغوش باز پذیرایی می‌کنند؛ یکی جعبه‌ی نقل در دست دارد، دیگری کاسه‌ی شکلات را بین رهگذران می‌گرداند. بازار تبریز امروز دیگر صرفاً محل خرید و فروش نیست؛ بدل به صحنه‌ای زنده از مشارکت و هم‌دلی مردمانش شده است. صدای صلوات و مولودی، زیر سقف چوبی تیمچه‌ها، درهم آمیخته و حس جمعی از ایمان را بازتاب می‌دهد.

در میان این همه شور، نظم خاصی بر مراسم حاکم است. مسئولان دسته‌ها با بلندگوها هماهنگی ایجاد می‌کنند تا مسیرها بدون توقف طی شود. صدای شعرها، از راسته‌های مختلف عبور می‌کند و در پیچ‌های بازار، به صدای واحدی بدل می‌شود. عبارت «اللهم عجل لولیک الفرج» بارها از دهان مردم شنیده می‌شود و بازار کهن، گویی با این زمزمه‌ی امید، تازه تر نفس می‌کشد.

در بخش‌های میانی بازار، مردم در دو سوی گذرها ایستاده‌اند. صحنه‌هایی دیدنی شکل گرفته است؛ پیرزنی که شکلات نذر می‌دهد، جوانی که شاخه‌های گل را در دستان کودکان می‌گذارد، و مردانی که زیر لب مولودی را همراه می‌خوانند. این هم‌دلی بی‌واسطه، نقطه‌ی عطف مراسم است؛ آیینی که نه به دستور، بلکه از دل مردم برآمده و از ایمان تغذیه می‌شود.

با نزدیک شدن به ظهر، مسیر دسته‌ها به سمت بازار کاغذچی می‌رسد. ازدحام بر شدت می‌افزاید، صدای شعر و سرود از گوشه‌های مختلف شنیده می‌شود. نمایندگان دسته‌جات بزرگ شهر در بخش پایانی بازار گرد می‌آیند. آخرین اشعار در وصف میلاد منجی عالم بشریت خوانده می‌شود، و بوی اسپند در هوای مسقف بازار می‌پیچد. مردم با صلوات و کف زدن، مراسم را به لحظه‌ی اوج خود می‌برند.

دقایقی مانده به اذان ظهر، مؤذن یکی از مساجد نزدیک، شروع به خواندن اذان می‌کند و مولودی خوانی‌ها با احترام فروکش می‌کند. دسته‌ها در جای خود می‌ایستند، صلواتی دسته‌جمعی سر می‌دهند و مراسم رسمی به پایان می‌رسد. بازار آرام آرام خلوت می‌شود، اما عطر گل و شیرینی در فضا می‌ماند؛ گویی دیوارهای بازار نیز این شور معنوی را در حافظه‌ی سنگی خود ثبت کرده‌اند. تبریز، در این روز، نه شهری معمول، بلکه آیینی از ایمان زنده مردمش بود.

بازار، جایی که ایمان مردم در آن نفس می کشد

حاج صمد، از پیشکسوتان بازار تبریز، کنار حجره ی خود ایستاده و مراسم را تماشا می کند. او به خبرنگار مهر می گوید: در این بازار، بیش از یک قرن است که چنین آیینی برپا می شود. سال های گذشته، چراغانی ها ساده تر بود، اما شوق مردم هیچ وقت فروکش نکرده است. این بازار فقط محل کار نیست؛ جایی است که ایمان مردم در آن نفس می کشد.

او ادامه می دهد: من همیشه می گویم بازار تبریز زنده است. هر سال در این روز، حس تازه ای دارد. وقتی می بینم این جمعیت با نظم، با احترام، و با دل خوش آمده اند، مطمئن می شوم انتظار در این شهر معنا دارد.

این جشن فقط یک مراسم مذهبی نیست؛ اجتماعی است

خانم مرادی، از اهالی محله ششگلان نیز با لبخند به گزارش مهر می گوید: از کودکی با مادرم در این مراسم شرکت می کردم. آن زمان ها همه چیز ساده تر بود، ولی روح این روز همیشه گرم و زنده است. زنان بازار هم مثل مردان در این جشن نقش دارند؛ هرکس به اندازه وسعش، یکی شیرینی می دهد، یکی گل پخش می کند، دیگری شعر می خواند.

او می افزاید: این جشن فقط یک مراسم مذهبی نیست؛ اجتماعی است. زن و مرد کنار هم، بدون تفاوت، در فضایی از احترام و همدلی گرد می آیند. این وحدت، شاید همان مفهومی باشد که در انتظار ظهور باید زنده نگه داریم.

انتظار در تبریز زنده تر از همیشه است

علیرضا، دانشجوی دانشگاه تبریز و عضو یکی از دسته های مولودی خوانی، در پایان مراسم در بازار کاغذچی می گوید:

ما هر سال با دوستانم بخشی از مسیر جشن را هماهنگ می کنیم. از مسجد تا بازار کاغذچی، همه چیز با کمک مردم پیش می رود. هیچ چیز تحمیلی نیست؛ خود بازاری ها، مغازه دارها، و مردم عادی مراسم را می چرخانند.

او با نگاهی جدی ادامه می دهد: برای ما، ظهور یک امید جمعی است، نه رؤیایی دور. امروز در این بازار کهن، صدای واحد مردم را شنیدیم. این فضا نشان داد که انتظار در تبریز، زنده تر از همیشه است.

قدمت مراسم نیمه شعبان بازار تبریز بیش از یک قرن است

سجاد بیانی، روابط عمومی مجمع سرپرستان دسته جات حسینی تبریز به خبرنگار مهر می گوید: هر ساله طبق سنوات گذشته در نیمه شعبان، مغازه دارهای بازار تبریز خودجوش بازار را تزیین می کنند، همه در مقابل مسجد آیت الله خسروشاهی جمع شده و شیرینی و گل پخش سرود و مولودی می خوانند و شیرینی و گل پخش می کنند.

او ادامه می دهد: گل رسته ها را با شاخه گل می گردیم و شعر می خوانیم، از خیابان دارایی بیرون می آییم و در بازار کاغذچی هنگام اذان ظهر مراسم را به پایان می رسانیم.

او می افزاید: مراسم ساعت ۱۰ صبح از مقابل مسجد آیت الله خسروشاهی آغاز شده و نمایندگان دسته جات ۲۴ محله تبریز حضور دارند.

بیانی خاطرنشان می کند: در این مراسم به جای دسته چوبی، شاخه گل در دست دارند، مولودی خوانده شده و همه با ترتیب خاصی حرکت می کنند، بانوان نیز پشت سر دسته پیش می روند.

او تاکید می کند: قدمت این مراسم بیش از ۱۰۰ سال است، دسته جات حسینی تبریز قدمت بالایی دارند، به عنوان مثال دسته نویر بیش از ۱۳۰ سال قدمت دارد و از زمان رضاخان تشکیل شده است؛ چراکه بحث اعتقادی به دوران و حاکمیت بستگی ندارد، همه منتظر ظهور منجی عالم بشریت هستیم و همه کارها از دل مردم انجام می شود؛ دولت حمایت نمی کند و همه اقدامات مردمی است.

بیانی همچنین یادآور می شود: در حین مراسم نیز اگر کسی مشکل داشته باشد نیز اعلام می کند به مشکل او رسیدگی می شود و هرکاری از دست مردم برپایه انجام می دهند.

مراسم میلاد امام زمان (عج) در بازار تاریخی تبریز، فراتر از یک جشن مذهبی، نمایشی زنده از همبستگی، ایمان و امید مردم این دیار بود. حضور پرشور و شعور مرد و زن، از پیر تا جوان، در فضایی آکنده از معنویت و احترام، ثابت کرد که انتظار ظهور، مفهومی پویا و مشترک است که ریشه های عمیقی در فرهنگ و باورهای مردم دارد. دسته های گل، نذرهای شادی آفرین، و هم نوایی در خواندن اشعار انتظار، همگی دست به دست هم دادند تا بازار کهن تبریز، در این روز بهارانه، آینه ای تمام نما از قلب های مشتاق و چشم های منتظر مردمی باشد که تحقق عدالت موعود را از خداوند طلب می کنند. پایان یافتن این مراسم پرشکوه با اذان ظهر، همچون پیامی دلنشین، بر پیوند عمیق اعتقادات دینی با زندگی روزمره مردم تأکید داشت و خاطره ای ماندگار از همدلی و ایمان در دل تاریخ بازار تبریز به ثبت رساند.